

สนทนาธรรมที่เวียดนามครั้งที่ 12

ฮานอย – นินห์บิन्ह

17 พ.ค. 2561 – 27 พ.ค. 2561

โดย

พล.อ.ต.หญิง กาญจนา เชื้อทอง

สนทนารธรรมที่เวียดนามครั้งที่ 12

ที่ฮานอย นินห์บิन्ह

วันที่ 17 พฤษภาคม 2561 - วันที่ 27 พฤษภาคม 2561

ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ได้รับเชิญจากชมรมบ้านธัมมะเวียดนาม ให้มาสนทนารธรรมที่เวียดนามเป็นครั้งที่ 12 มีสมาชิกถาวรและไม่ถาวรที่ติดตามมาด้วยรวมทั้งหมด 12 คน (นับเฉพาะคนไทยที่เดินทางพร้อมกัน) ท่านอาจารย์บอกว่า เพราะมีผู้ฟังแล้วเข้าใจจึงต้องไปทุกแห่งที่มีคนเชิญ ซึ่งแสดงว่าเขาอยากฟังความจริง

ที่ลึกซึ้ง แม้จะยากเพียงใด แต่เพราะมีการสะสมมาแล้วจึงสามารถเข้าใจได้ ความเข้าใจธรรมแม้เพียงเล็กน้อยในขั้นเริ่มต้นว่า “ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา” ทั้งของตนเองและของคนอื่นนั้นทำให้ปิติอย่างยิ่ง

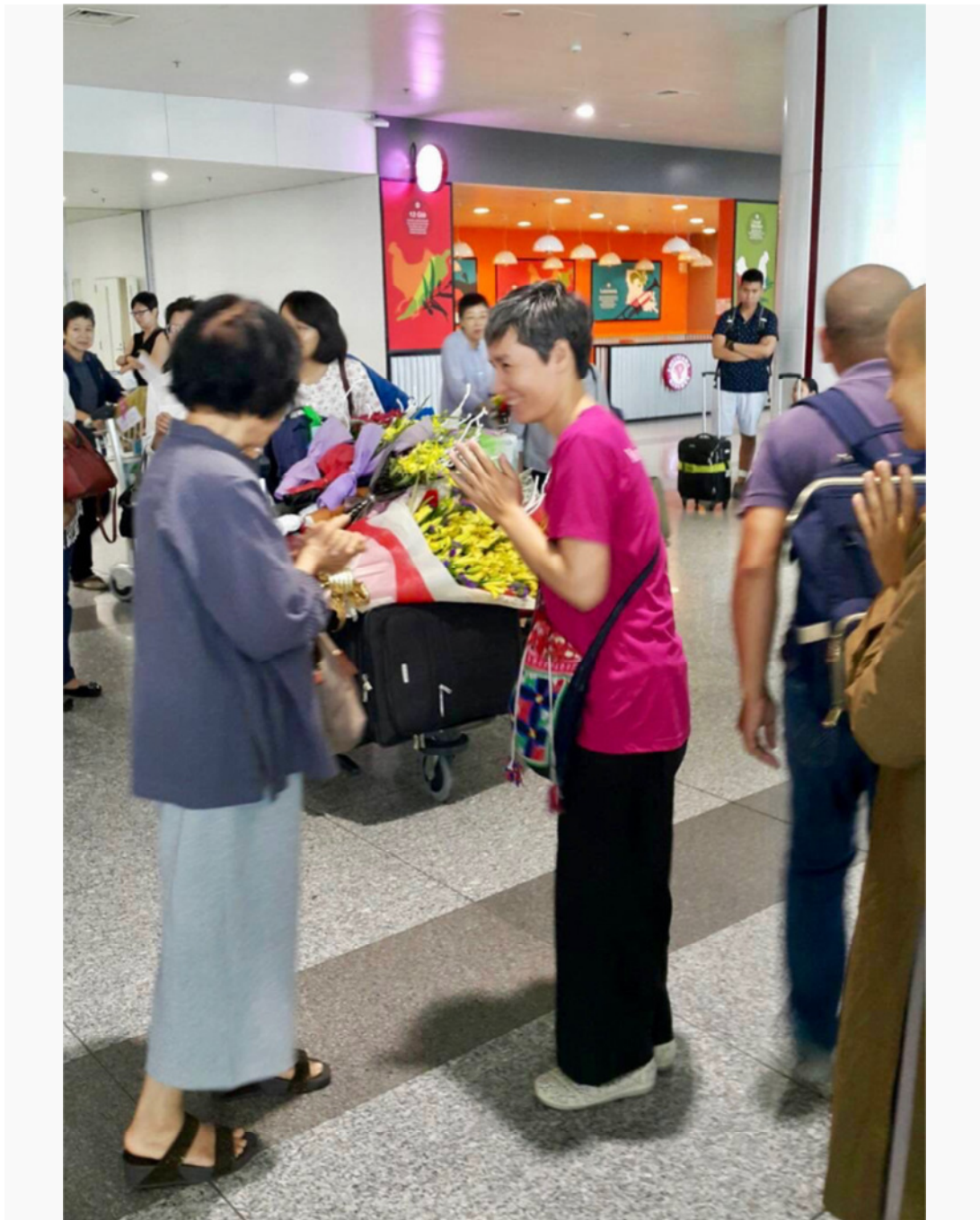
ระหว่างรอขึ้นเครื่อง ท่านอาจารย์ไม่รอโอกาสที่จะพูดธรรมให้ฟัง เพราะทุกอย่างทุกขณะเป็นธรรม ท่านบอกว่า ดินะที่พวกเราทั้งศึกษาธรรม และได้พักผ่อนด้วย

ชีวิตต้องเป็นปกติที่สุดจึงจะรู้ความจริงได้ ถ้าผิดปกติแม้เพียงเล็กน้อยก็ให้รู้ว่า เพราะความเป็นเราที่เป็นทาสของความต้องการจึงทำอย่างนั้นบ้าง อย่างนี้บ้างที่จะทำให้เข้าใจเพิ่มขึ้น แต่ยิ่งเข้าใจความเป็นธรรมเพิ่มขึ้น ก็ยิ่งเห็นความยากที่จะละความต้องการด้วยความเป็นเราที่เกิดเกือบตลอดเวลา

เพราะความอ่อนเปลี้ยจากการตื่นแต่เช้ามืด ทำกิจกรรมหลายอย่าง พอขึ้นเครื่องก็หลับเลย ตื่นขึ้นมาเห็นเครื่องบินวิ่งบนรันเวย์ จึงรีบปลุกคนข้างๆ ที่นั่งหลับตานิ่งให้ตื่น บอกให้เตรียมตัวลงได้แล้ว เพราะถึงสนามบินแล้ว เขาบอกว่า เครื่องยังอยู่สุวรรณภูมิเพิ่งจะวิ่งขึ้น เลยต้องหวัะเราออกมาดั่งๆ ด้วยความเอ็นดูตัวเอง แต่คนข้างๆ ไม่หวัะเราด้วย เพราะหงุดหงิดที่กำลังจะหลับแล้วถูกปลุกให้ตื่น เห็นได้ชัดว่าภวังคจิตเป็นวิบากจิต เป็นผลของกรรมที่ทำไว้แล้ว จะเกิดตอนไหนห้ามไม่ได้เลย ทำกิจดำรงภพชาติเท่านั้น ไม่รู้อะไรเลยว่า หลับไปนานเท่าไรแล้ว

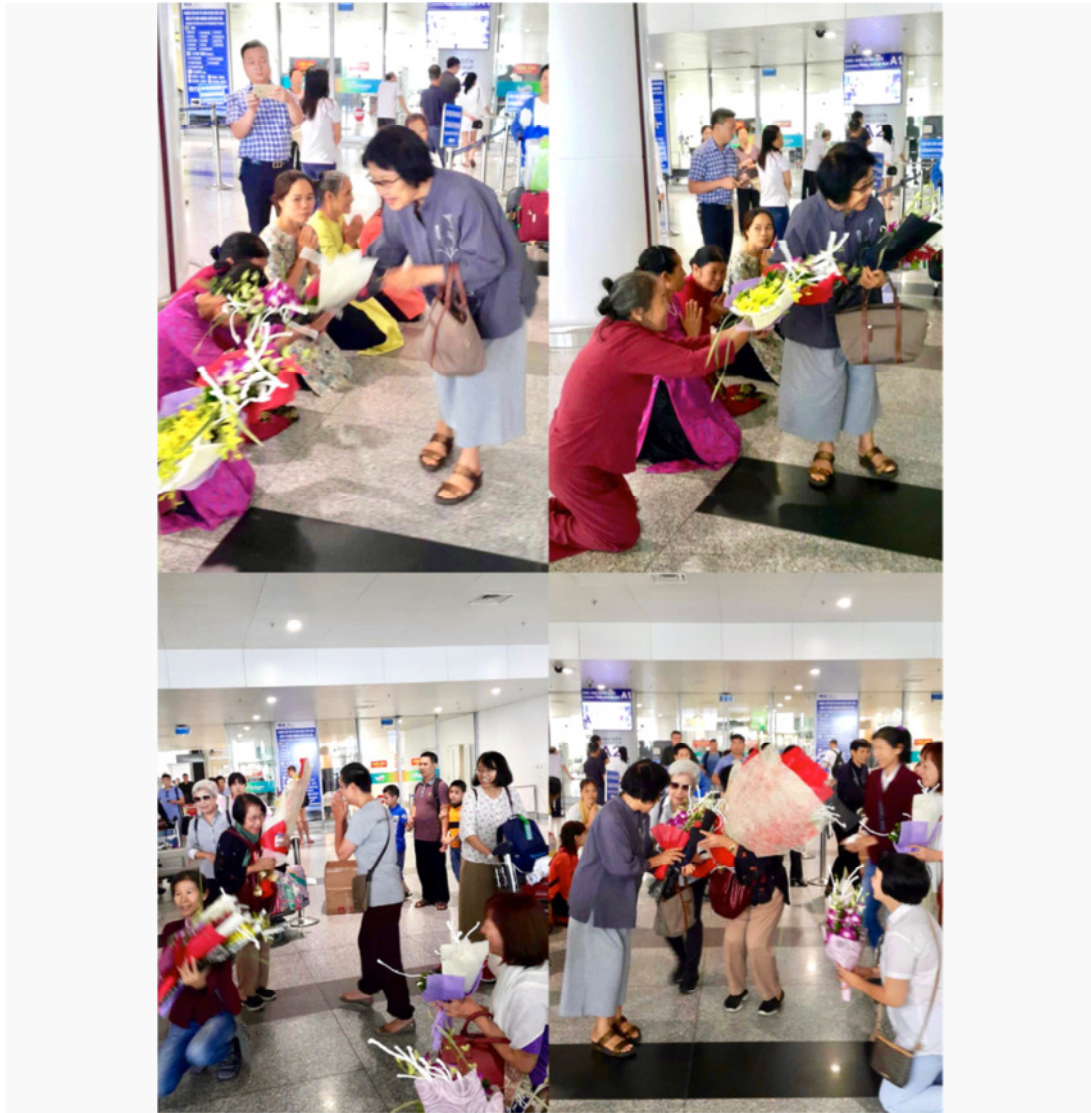

ถึงสนามบินฮานอยที่สวยงามแปลกตาไปกว่าครั้งก่อน ๆ เดินตาม ท่านอาจารย์และพี่เต๋านั่งรถเข็น มาครั้งที่ 12 เราคงแก่กว่าเก่ามาก เพราะเจ้าหน้าที่มาถามว่า มาตาม ต้องการรถเข็นด้วยไหม ต้องยืนยันว่ายังเดินไหว หรือเป็นเพราะท่านอาจารย์ที่อายุ 92 แล้วนั้นยังแข็งแรงมาก เขาคงกะอายุเราว่า คงใกล้ 90 แล้วมั้ง อันนี้หัวเราะไม่ออก ไม่ค่อยเอ็นดูเจ้าหน้าที่สาวคนนั้นเท่าไร เธอคงไม่รู้ว่า ความเมตตาของเธอนั้นทำร้ายความรู้สึกของคนอายุ 60 กว่าขนาดไหน เห็นหรือยังว่า ความเป็นเราต้องการดูอ่อนกว่าวัยนั้นเกิดแล้ว เพราะปรากฏให้รู้ แต่ก็ยังไม่รู้ว่า เป็นธรรม จึงเป็น

เราที่เสียใจ ต้องฟังธรรมต่อไป พิจารณาต่อไปจนกว่าจะรู้ ไม่มีวิธีอื่นนอกจากฟังให้
เข้าใจขึ้นจริงๆ

ออกมาข้างนอก พบลูกหลานเวียดนามมาต้อนรับพร้อมช่อดอกไม้มากมาย คราวนี้มีพระมาต้อนรับด้วยหลายรูป มีคนใหม่ๆอีกหลายคนที่นั่งคุกเข่าสองข้างทางที่ท่านอาจารย์เดินผ่าน จนการจราจรในสนามบินติดขัด เพราะผู้โดยสารอื่นที่เดินตามหลังเดินออกไม่ได้ เจ้าหน้าที่เดินมาบอกหลายครั้ง เขาคงแปลกใจว่า ท่านอาจารย์เป็นใคร จึงมีคนมาต้อนรับมากขนาดนี้ ถ้าเขาทราบคงจะหนาวที่ไม่มาร่วมต้อนรับด้วย เพราะท่านอาจารย์เป็นธรรมทูตที่นำมาความจริงอย่างที่สุดที่เขาอาจไม่เคยได้ยินมาก่อนในสังสารวัฏมาเผยแพร่ให้ผู้ที่เหมาะสมแล้วได้เข้าใจความจริงที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้และทรงแสดงไว้ดีแล้ว

อาหารเย็นมื้อแรกที่सानอย ตามรอยบาร์ค โอบามาที่มารับประทานเมื่อปี 2016 ตามที่มาจากแอนเนาะน่า เป็นหมู่ช่างในน้ำซุบ พร้อมกับขนมจีนและผักสดจานใหญ่ อร่อยจริงๆ ค่ะ ซึ่งคุณวรรณิ์เจริญกุลตลอดทั้งวัน ทั้งคอยดูแลรับใช้ท่านอาจารย์เลี้ยงอาหาร แยกออกค่ารถแท็กซี่ เธอฉลาดในการนำทรัพย์สินที่ต้องทิ้งไว้ในโลกนี้ติดตัวไปในภาพต่อๆไป ส่วนคนฉลาดน้อยกว่าขอเก็บใช้ในชาตินี้ก่อน แต่ก็ขออนุโมทนาในกุศลจิตที่เกิดขึ้นได้ยาก เราคงชำนาญในการอนุโมทนาต่อไปเรื่อยๆ ตามเหตุปัจจัยค่ะ

การสนทนาธรรมจัดที่ห้องประชุมของโรงแรมอาร์มี (Army Hotel) เซ็นเคย ซึ่งสะดวกสบายมากเพราะเดินออกจากห้องนอนไม่กี่ก้าวก็ถึงห้องประชุมแล้ว มีผู้ร่วมสนทนาธรรมใหม่ ๆ หลายคน ล้วนเป็นคนหนุ่มสาว มีพระและแม่ชีน้อยลง อาจเป็นเพราะบางคนฟังเข้าใจแล้วรู้จักตัวเองตามความเป็นจริงว่า สะสมอภัยาศัยในการเป็นบรรพชิตหรือฆราวาส จึงสึกออกมาศึกษาธรรมในเพศที่ตนเองคุ้นเคย และบางคนที่ไม่เข้าใจก็ไม่มาอีกเลย ซึ่งเป็นธรรมดาอีกเหมือนกัน ต่างคนก็คิดว่า ความเห็นของตนเองถูก อีกฝ่ายผิดเสมอ เมื่อฟังแล้วจึงต้องอาศัยการพิจารณาเหตุผล ที่สำคัญที่สุดคือ ธรรมไม่สาธารณะสำหรับทุกคน สำหรับผู้ที่ทำบุญไว้แล้วเท่านั้นจึงจะฟังเข้าใจ เพราะรู้ตามได้ยากและลึกซึ้งอย่างยิ่ง

ผู้ฟังหลายคนสนใจศึกษาและปฏิบัติธรรมที่สำนักปฏิบัติหลายแห่ง มาแล้ว จึงมีคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติเช่นเดียวกับที่เมืองไทย (และทุกแห่งในโลกที่ยังไม่เข้าใจ) ท่านอาจารย์และคุณเซวาร์ห์ คุณโจนาธานจึงต้องอธิบายซ้ำแล้วซ้ำอีกถึงกิจหน้าที่ของปัญญา คือเมื่อฟังเข้าใจแล้วว่า ธรรมทั้งหมดเป็นอนัตตา บังคับบัญชาไม่ได้ ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน ทั้งจิต เจตสิก รูปต่างเกิดขึ้นตามเหตุปัจจัย ทำกิจหน้าที่ของตนเพียงชั่วขณะเดียวที่สั้นมาก แล้วดับไป หดไป สิ้นไป ไม่กลับมาอีกเลย จึงไม่สามารถทำอะไรให้หมดกิเลส หมดทุกข์ตามความปรารถนาของทุกคนได้ ต้องอาศัยเหตุปัจจัยที่สำคัญคือฟังให้เข้าใจจริงๆ ว่า ทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด เกิดแล้วจึงปรากฏให้รู้ แต่เมื่อยังไม่เข้าใจจริงๆ ก็ยังเป็นเรา เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่ จึงต้องฟังธรรมที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว จนกว่าทุกอย่างจะเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด

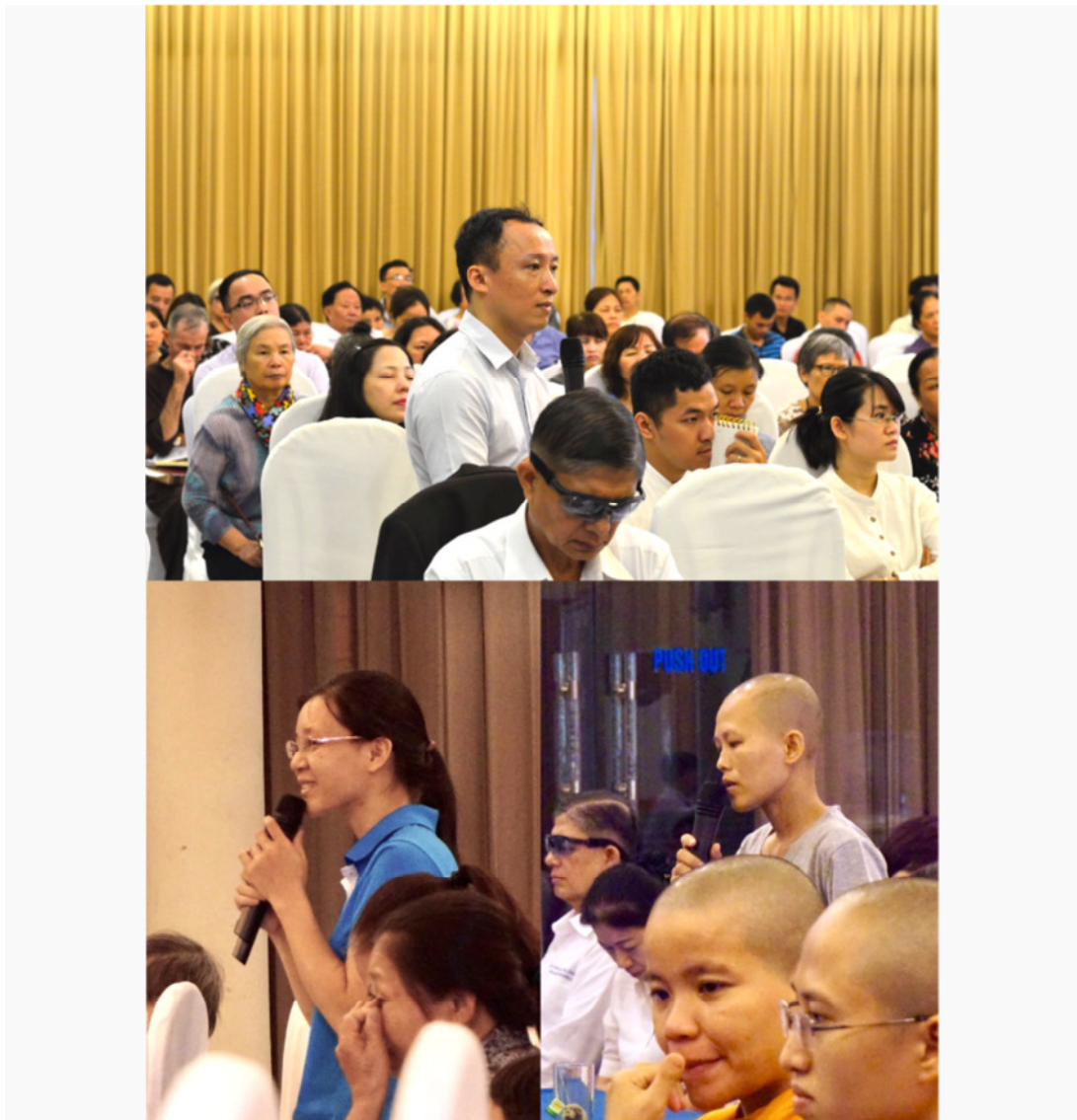
บางคนเข้าใจว่า เมื่อฟังธรรมแล้วกุศลต้องลดลง กุศลต้องเพิ่มขึ้น นั่นเป็นหน้าที่ของปัญญาที่สมบูรณ์ขึ้น ยังไม่ใช่ขั้นเริ่มต้นที่จะต้องเข้าใจก่อนว่า ธรรมคืออะไร ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด ทุกอย่างเป็นธรรม เป็นอนัตตาอย่างไร เมื่อฟังจนเข้าใจจริงๆว่า ทุกขณะไม่ว่าจะเห็น ได้ยิน คิดนึกล้วนเป็นธรรมแต่ละอย่าง เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่แล้วดับไปทันที ไม่กลับมาอีกเลย เห็นเมื่อกี้กับเห็นเดี๋ยวนี้ก็ไม่เหมือนกัน เมื่อทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ก็จะระลึกรู้ลักษณะของสภาพธรรมที่เกิดขึ้นตามปกติ ตามความเป็นจริง เพราะไม่ถูกความเป็นเราปกปิดไว้อย่างที่ถูกปกปิดไว้เนิ่นนานในสังสารวัฏ

มีคำถามเรื่องศีล ท่านอาจารย์อธิบายว่า ศีลคือจิตและเจตสิกที่เกิดขึ้น มีปกติเป็นทั้งกุศล อกุศล และไม่ใช่ทั้งกุศลศีลและอกุศลศีล ที่เป็นศีล 5 ศีล 8 เป็นต้นนั้นเป็นกุศลศีล ซึ่งไม่ได้หมายถึงการสมาทานศีล คือรับว่าจะรักษาศีลนั้น ๆ แต่ศีลหมายถึงขณะที่เว้นไม่ทำทุจริตทางกาย ทางวาจา เพราะวิรติเจตสิก 3 (สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ) อย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นทำกิจหน้าที่เว้น

ที่สำคัญของคำถามนี้คือ ท่านอาจารย์อธิบายว่า หลายคนเข้าใจผิดคิดว่า ต้องมีศีลก่อน ถึงจะมีสมาธิแล้วมีปัญญาหลังสุด จะเป็นไปได้อย่างไรเมื่อมีศีลโดยไม่มีปัญญาก็ได้ รักษาศีลด้วยเป็นเรา เป็นตัวตนที่มีศีลดีกว่าคนอื่น มีสมาธิด้วยความเป็นเราก็ได้ เหมือนอย่างที่ทำกันทั่วโลก แล้วปัญญาที่รู้ว่าไม่มีเราจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ที่ถูกต้องต้องมีปัญญาเข้าใจความเป็นธรรม ไม่ใช่ตัวตน สัตว์ บุคคลในขั้นปริยัติก่อนค่อยๆ เข้าใจขึ้นพร้อมกับอบรมเจริญศีล สมาธิ ปัญญาไปพร้อมๆ กัน จนกว่าปัญญาจะสมบูรณ์จึงจะเป็นศีลที่บริสุทธิ์ และเป็นสัมมาสมาธิ

สนทนาธรรมมาแล้ว 2 วัน คือ 18 และ 19 พ.ค. 61 จำได้แค่นี้ค่ะ ขนาดนั่งแปลให้คุณวรรณิ์ฟังตลอด ต้องขอบคุณ คุณวรรณิ์ที่กระตือรือร้นต้องการเข้าใจทุกคำหยุดพักเหนื่อยก็ยังถามว่า เขาพูดว่าอะไร

มาคราวนี้พยายามเดินใกล้ท่านอาจารย์เพื่อจะได้ฟังคนที่มากราบท่านพูดว่าอะไร เพราะคำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจนั้นทำให้ปีติอย่างยิ่ง แต่ก็ไม่ได้ยิน คิดว่าท่านอาจารย์เสียงเบาจัง แต่มีคนบอกว่า เพราะหูสวขึ้น (ตึงขึ้น โดยไม่ต้องตึง) เลยไม่ได้ยิน เห็นแล้วว่า ทุกอย่างเกิดเพราะเหตุปัจจัย ทำอะไรไม่ได้เลย แม้จะมีกุศลจิตคิดจะเก็บคำพูดเหล่านั้นมาถ่ายทอดให้คนอื่นเกิดปีติด้วย ก็ยังทำไม่ได้ตามที่ตั้งใจไว้

ตั้งใจไว้อีกอย่าง คือ ถ่ายทอดสดแปลเป็นไทยผ่าน YouTube ที่ Mama Dang Channel เมื่อวานนี้ทดสอบแล้ว พอใช้ได้ แต่แบตเตอรี่หมดก่อนจบ ลืม powerbank ไว้ที่เมืองไทย เป็นธรรมดาที่ต้องลืมบางอย่างเสมอ แม้สัญญาเจตสิกจะเกิดกับทุกดวง แต่เวลาจัดของวิตกเจตสิกไม่ได้คิดถึง powerbank เลยไม่ได้หยิบมาด้วย

ถ้าสนใจฟังมือสมัครเล่นทั้งการถ่ายทอดสดและการแปล ก็ติดตามได้จาก YouTube โดย Mama Dang Channel เวลา 09.00 - 11.00 น. และ 15.00 น. - 17.00 น. ในวันที่ 20 , 22 , 25, 26 พ.ค. 61 ค่ะ

สนทนาธรรมที่ฮานอยติดต่อกันมาแล้ว 3 วัน ตั้งแต่วันที่ 19 พ.ค. 61 - 21 พ.ค. 61 ทั้งเช้าและบ่าย ถึงเวลาหยุดพักครึ่ง ทางเวียดนามจึงจัดให้เดินทางท่องเที่ยวสั้น ๆ ไปจังหวัดนินห์บิन्ह(Ninh Binh) ที่ตั้งอยู่บนสามเหลี่ยมแม่น้ำแดง ในเวียดนามเหนือ ใช้เวลาเดินทางจากฮานอยประมาณชั่วโมงครึ่ง และจะย้ายไปนอนที่นี้ 2 คืน นินห์บิन्हมีทิวทัศน์สวยงามด้วยทิวเขา แม่น้ำและทุ่งข้าว จนได้รับเลือกเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ บางคนตั้งชื่อให้ว่า ฮาลองบก เพราะมีทิวทัศน์คล้ายกับอ่าวฮาลอง

นินห์ปิ่นห์เป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติและสถานที่อนุรักษ์สัตว์ป่าหายากหลายชนิด รวมทั้งลิง langur และ pangolins

ก่อนออกเดินทาง โลภะก็ทำกิจหน้าที่แสวงหาสิ่งสวยงามแปลกใหม่ให้ตาได้เห็น ด้วยการคิดนึกถึงสิ่งที่ยังไม่ได้ปรากฏให้เห็นจริงๆ แล้วก็คาดหวังจะมีความสุขในสิ่งที่จะเห็นต่อไป ลืมอีกแล้วว่า จะเห็น ได้ยิน คิดนึกอะไรนั้นขึ้นกับเหตุปัจจัย เลือกไม่ได้ จะเป็นสุขเป็นทุกข์ก็ขึ้นกับเหตุปัจจัยเช่นเดียวกัน ฟังธรรมมาตลอด 3 วันก็ลืมแล้วลืมอีก เหมือนรอยขีดในน้ำจริงๆ เมื่อเสียงธรรมดับไปความจำเรื่องความเป็นอนัตตาของสภาพธรรมทั้งหลายก็ดับไปพร้อมกัน

คิดถึงเหตุการณ์เมื่อ 3 วันก่อนที่ผ่านมา นอกจากพิธีกรรมทั้งเข้าป่าแล้ว ตอนเช้ายังได้ไปเดินออกกำลังรอบทะเลสาบ เพราะอยากเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนฮานอย รอบทะเลสาบนั้นมีต้นไม้ขนาดใหญ่อายุนับร้อยเรียงรายโดยรอบ มีส่วนหย่อมเป็นระยะๆ สวยงาม โดยเฉพาะดอกเดหลีที่ออกดอกสีขาวสลับกับใบสีเขียวจัดกลุ่มใหญ่ ในตอนเช้ามีคนมาออกกำลังกายหลายกลุ่ม สังเกตว่าแบ่งตามเพศและอายุ ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คนวัยกลางคนจะเต้นลีลาตามจังหวะเพลง คนหนุ่มสาวเต้นแอโรบิค คนสูงอายุแต่งกายชุดดอกบัวเตรียมจัดแถวรำอะไรสักอย่าง อาจเป็นรำพัด เพราะถือพัดขนาดใหญ่หลากสีสวยงาม แต่ไม่ได้อยู่ดู

พวกไม่จัดกลุ่มกับใครก็เดิน วิ่ง ถีบจักรยานไปรอบ ๆ ช่างมีชีวิตชีวาจริง ๆ ระหว่างเดินจากโรงแรมมาทะเลสาบยังมีสนามเล็ก ๆ หลายแห่งที่มีคนสูงอายุรำมวยจีน เล่นไท่เก๊ก คนฮานอยขยันออกกำลังกายจึงไม่ค่อยเห็นคนอ้วนเลย

ตอนคำพาเด็ก ๆ (เด็กกว่า) ไปถนนคนเดินรอบทะเลสาบที่ปิดถนนทุกวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ทั่วบริเวณประดับไฟสวยงาม โดยเฉพาะในทะเลสาปเล็ก ๆ บนถนนมีเวทีหลายเวทีที่จะแสดง แต่ไม่ได้อยู่ดู เดินชมผู้คนมากมาย ชุ่มลูกจูงหลานมาเดินเที่ยวกันเต็มถนน ล้วนแต่แสวงหาความสนุกเพลิดเพลินในสิ่งที่ปรากฏให้เห็น ในเสียงที่ได้ยิน ในบรรยากาศที่กระทบสัมผัสกาย โดยไม่รู้เลย (เช่นเดียวกับเราที่ไม่รู้เหมือนกัน แต่ยังโชคดีที่มีโอกาสได้ฟัง) ว่า เกิดเพียงชั่วขณะเดียว แสงสั่น แล้วก็ดับไป หดไป ไม่กลับมาอีกเลย หลงยึดถือในสิ่งที่ไม่มีแล้ว หดไปแล้วว่า เป็นเรา เป็นของเรา ยังคงติดข้องและแสวงหาต่อไปไม่สิ้นสุด จนกว่าจะรู้จริงๆว่า ไม่มีอะไรเหลือให้ยึดถือว่าเป็นเราได้ เพราะว่างเปล่าประดุจอากาศ

ระหว่าง 3 วันที่ผ่านมาได้เจริญกุศลหลายอย่าง เช่นพยายามแปลเป็นไทย และถ่ายทอดสดผ่าน YouTube ให้ผู้สนใจได้ติดตามฟังการสนทนารธรรมสด ๆ ทั้งๆที่ไม่ได้เข้าใจภาษาอังกฤษทั้งหมด การถ่ายทอดสดนั้นได้ฝึกฝนชักซ้อมกับคุณยุพิน สุชลธาดา โดยมีคุณเต๋ย และคุณเอ็ม เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ฝึกสอนให้หลายครั้ง แต่เพราะอายุมากแล้ว ไม่ได้ทำบ่อย ๆ จึงลืมแล้วลืมอีก มาคราวนี้ได้น้องดีดี กัญญารัตน์ หลานสาวคุณเผ่าทิพย์ช่วยสอนให้ มีคุณวรรณิ คุณเผ่า ช่วยถ่ายภาพ คุณวันชัย ภู่งาม ผู้ช่วยคนสำคัญให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่มือใหม่หัดขับหลายอย่าง (ก่อนที่

จะเกิดอุบัติเหตุ) จะปรับปรุงแก้ไขต่อไปค่ะ ขอขอบคุณที่ช่วยกันเผยแพร่พระธรรมที่หา
ฟังได้ยากยิ่ง พระธรรมยิ่งเผยแพร่อิ่งรุ่งเรือง

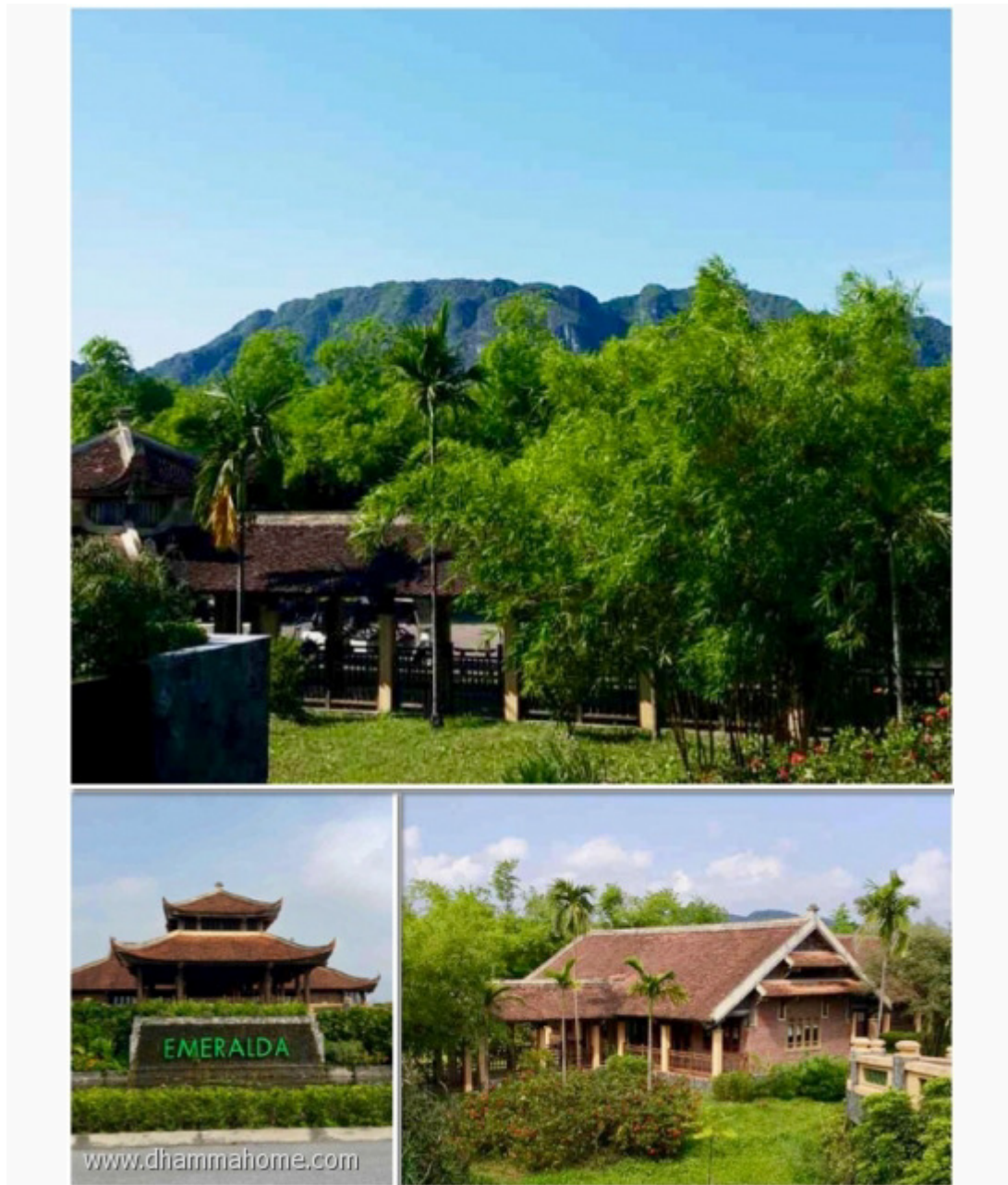

ขอนอบน้อมพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้นด้วยเศียรเกล้า

บ้านที่พักทำเป็นหลัง ๆ รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นอาคารชั้นเดียวก่อด้วยอิฐ เลียนแบบของเก่า มีสระว่ายนํ้าขนาดใหญ่ทั้งในร่มและกลางแจ้ง สนามกอล์ฟ ทะเลสาป ทุกอย่างสะดวกสบาย เสียตายังที่พักระยะ 2 คีน ก็คงเป็นปกติของเรา อย่างนี้เพราะเวลาทำทานด้วยของที่เลิศนั้นน้อยกว่าทำทานด้วยของธรรมดาเหมือนที่ เราใช้สอย แต่ไม่ว่าจะ ได้รับผลที่เลิศอย่างไร ก็เพียงชั่วขณะที่เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส กระทบสัมผัสเท่านั้น สิ้นแสนสิ้น เพียงเกิดขึ้นแล้วดับไป ไม่กลับมาอีกเลย ทั้งไว้แต่ ความติดข้องจนเสียตายที่พักระยะ 2 คีน 3 วัน ทั้งโลกะ โทสะเกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ด้วย

ความเป็นเรา ยังไม่รู้จริงๆ ว่า ทั้งเห็น ทั้งได้ยิน ทั้งติดข้อง ทั้งเสียดายนั่นล้วนเป็นธรรม แต่ละหนึ่งที่เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ของตนแล้วดับไปทันที ไม่กลับมาอีกเลยในสังสารวัฏ ว่างเปล่าจากความเป็นเรา เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด

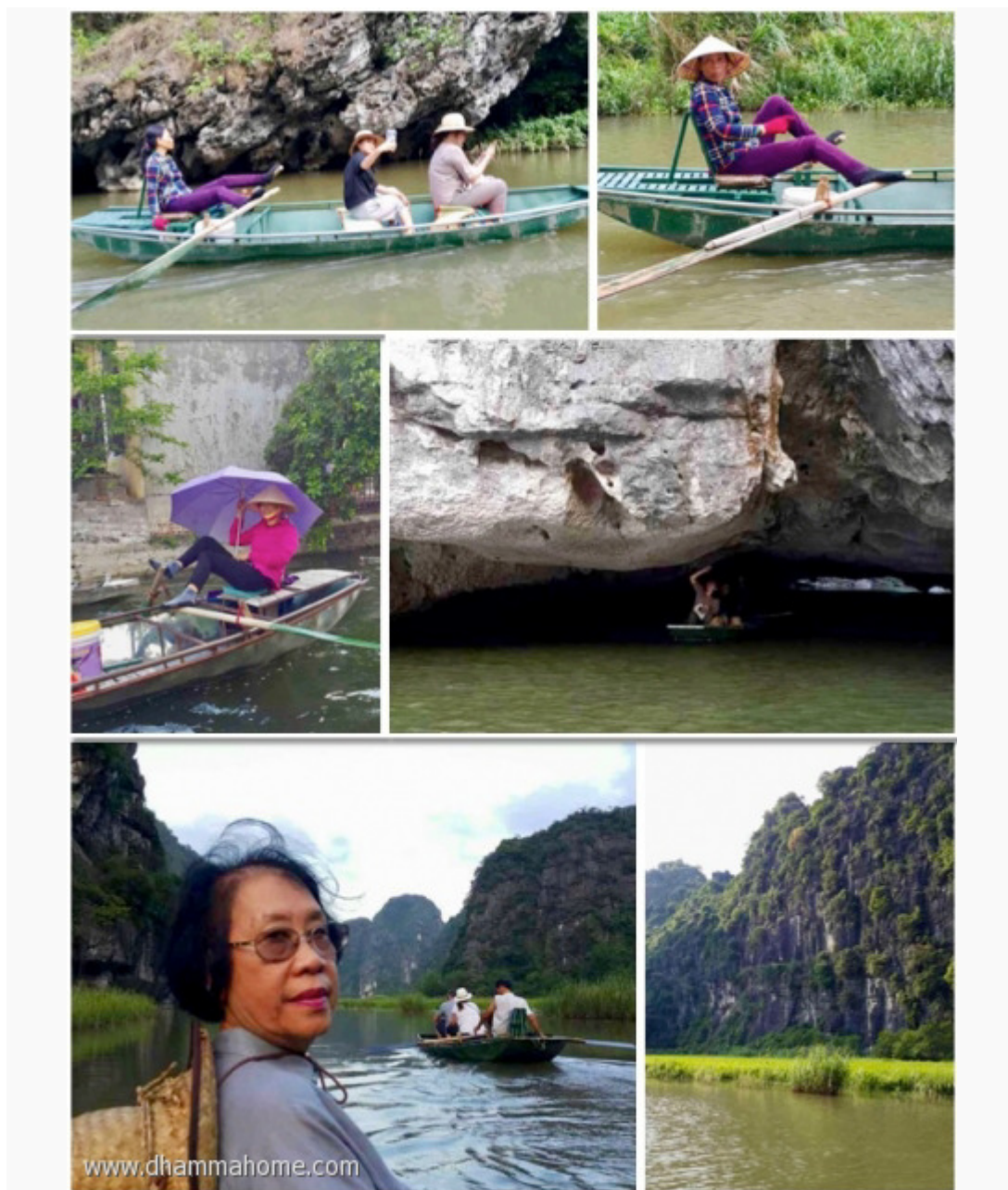

เมื่อได้ฟังท่านอาจารย์พูดว่า ถ้าเข้าใจธรรมบ้างแล้วก็จะเริ่มเป็นปกติขึ้นเรื่อยๆ ถ้าผิดปกติเมื่อไหร่คือยังเป็นเรา ยังไม่รู้จริงๆว่า แต่ละขณะนั้นเป็นธรรม ไม่ใช่เรา เกิดเพราะเหตุปัจจัย บังคับบัญชาไม่ได้ เกิดแล้วจึงปรากฏให้รู้ เกิดแล้วเป็นอย่างนั้น จะเปลี่ยนแปลงให้เป็นอย่างอื่นได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ลังเลที่จะออกไปเที่ยวดูชมสถานที่ต่างๆที่คุณไทจัดให้เที่ยวชม ไม่เหมือนเดิมที่ลังเลนิดหน่อยว่าจะอยู่ฟังสนทนาธรรมหรือไปเที่ยวดี แต่แม้จะลังเลอย่างไร ในที่สุดก็ตัดสินใจไปเที่ยวอยู่ดี ตามการสะสม เพราะคิดว่าคงไม่ได้มาอีก

ตอนปลายจึงได้ไปเที่ยวชมตัมก๊อก ที่คนไทยเรียกว่า ฮาลองบก ซึ่งได้รับการจัดให้เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติในปี 2012 ตัมก๊อก แปลว่า 3 ถ้ำ เพราะต้องนั่งเรือล่องไปตามแม่น้ำสายเล็กๆ ผ่านภูเขาหินปูนที่ดูสลับซับซ้อน 2 ฝั่งลำน้ำ ข้างทางเป็นทุ่งข้าวที่กำลังออกรวงใกล้แก่ เห็นเป็นสีเขียวอมเหลือง เมื่อลมพัดจะได้กลิ่นหอมของข้าวใหม่ บางแห่งเหมือนถูกโอบล้อมด้วยภูเขา ไม่มีทางไปข้างหน้า แต่ก็สามารถผ่านไปได้ เพราะมีทางลอดเข้าถ้ำเล็กๆ ๓-๔ แห่ง คนตัวสูงต้องก้มศีรษะ เป็นอย่างนี้ถึง 3 แห่ง ล่องเรือชมธรรมชาติด้วยเรือเล็กที่ใช้เท้าถีบไปกลับประมาณ 2 ชั่วโมง ก็จบการ

เที่ยวชม ต่างกับที่จินตนาการไว้หลังจากดูสารคดีท่องเที่ยวเวียดนาม คาดว่าจะใหญ่โตและสวยงามกว่านี้ด้วยทุ่งข้าวสีทองสุดลูกหูลูกตาและทิวเขาสลับซับซ้อนเหมือนที่ฮาลองเบย์ ซึ่งกว่าเขาจะได้ภาพโฆษณาสวยงามนั้นต้องใช้ความพยายามมากแค่ไหน ก็พิสูจน์ให้เห็นชัดเจนว่า สิ่งที่ปรากฏให้เห็นทางตากับความคิดถึงสิ่งที่เห็นนั้นต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่ก็ได้มาเห็นเหมือนที่อยากเห็นแล้ว แต่การเห็นนั้นยังห่างไกลจากการเห็นที่ประเสริฐมาก เพราะเห็นนั้นยังเป็นเราเห็น ยังไม่ใช่เห็นเป็นธรรม เกิดขึ้นเพียงเห็นเท่านั้นแล้วดับไป

วันรุ่งขึ้นไปเที่ยวชมวัดไปดินห์ ซึ่งปัจจุบันเป็นวัดที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนาม นินห์บิन्हเคยเป็นเมืองหลวงอยู่ 42 ปี ก่อนจะย้ายมาฮานอย กษัตริย์ในสมัยนั้นเลือก นินห์บิन्हเป็นเมืองหลวง เพราะล้อมรอบด้วยภูเขา ตั้งอยู่บนสามเหลี่ยมแม่น้ำแดง (ไหลต่อมาจากแม่น้ำเหลืองของจีน มาถึงเวียดนามเปลี่ยนเป็นสีแดง เพราะดินจาก น้ำป่าหลาก) อุดมด้วยป่าไม้ กษัตริย์ราชวงศ์ต่อมาเลือกฮานอยเป็นเมืองหลวงเพราะ มีบริเวณกว้างใหญ่กว่า ฮานอยเป็นเมืองหลวงถึงปัจจุบันยาวนานกว่า 1000 ปีแล้ว วัดไปดินห์เดิมเป็นเจดีย์เล็ก ๆ บนยอดเขาที่ขุนนางสร้างขึ้นบูชาเทพเจ้า หลังจากขอให้

หาสมุนไพรมที่สามารถช่วยรักษาพระราชที่ป่วยหนักให้หายได้ ต่อมาในปี 2006 ทางจังหวัดนันทบุรีพร้อมประชาชนร่วมกันบริจาคเงินจำนวนมหาศาลสร้างวัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งนี้แล้วเสร็จในปี 2010 มีเจ้าของโรงเลื่อยบริจาคไม้ทั้งหมดคิดเป็นเงินไทย 1300 ล้านบาท มีผู้ไม่ประสงค์ออกนามบริจาคอีกมากเพราะไม่อยากให้รู้แหล่งที่มาของเงิน ปัจจุบันรัฐบาลห้ามก่อสร้างวัดขนาดใหญ่อีก (ข้อมูลจากไกด์เวียดนามที่พูดภาษาไทยได้ ไม่ได้ตรวจสอบอีก จะจริงเท็จอย่างไรไม่รับรอง แต่คงไม่สำคัญอะไร เพราะในที่สุดก็ไม่มีอะไรจริง นอกจากปรมาตธรรม)

ตอนบ่ายไปเที่ยวโบสถ์หินที่สร้างในสมัยที่ฝรั่งเศสปกครองเวียดนามเมื่อ 100 กว่าปีก่อน เป็นโบสถ์คริสต์คาทอลิก ไม่ใหญ่โตมากนัก แต่ก็สะอาดสะอาด มีต้นลำไยเก่าแก่อายุเท่ากับโบสถ์ปลูกโดยรอบ ไม่ได้ดูแลอะไรมาก เพราะจะเปิดโบสถ์ให้ชมในวันสำคัญเท่านั้น ที่สำคัญคือสองทางจากรีสอร์ทไปโบสถ์นั้นสวยงามด้วยทุ่งข้าวสีเขียวอมเหลืองกว้างใหญ่สุดหูสุดตา สลับกับภูเขาหินปูนรูปร่างสวยงามแปลกตา บางแห่งมีลำคลองขนาบข้าง มีต้นตะแบกออกดอกสีม่วงเข้ม ต้นหางนกยูงออกดอกสีส้มสด สลับกับใบสีเขียวสด เพลิดเพลินไปกับสิ่งปรากฏทางตาที่สวยงาม เคล้ากับเสียงเพลงไทยไพเราะจากยูทูป ช่างน่ารักจริงๆ เชื่อแล้วว่า ตา หู จมูก ลิ้น กายนัยไม่เคยอิ่มกับอารมณ์ที่น่าเพลิดเพลินเลย เห็นเท่าไรก็ยังไม่พอ สวยเท่านี้แล้ว อยากเห็นสวยมากกว่านี้แล้ว แล้วอีกก็สงสัยกับใจจะขัดเกลาคความติดข้องด้วยความไม่รู้ได้ คิดด้วยความเป็นเราอีกแล้ว จำไม่ได้อีกแล้วว่า แม้คิดอย่างนี้ก็เป็นธรรม คิดแล้วดับไปแล้ว ต้องฟังแล้วฟังต่อไปอีกเท่านั้นเอง

ชีวิตคือขณะที่เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส กระพริบสัมผัส คิดนึก (เพราะคนตายแล้ว สิ้นชีวิตแล้ว ไม่สามารถเห็น ได้ยิน ... คิดนึกได้) และแต่ละขณะเหล่านั้นก็ผ่านไปหมดไป สิ้นไป ไม่กลับมาอีกเลย จากขณะหนึ่งสู่ขณะหนึ่ง จากชั่วโม่งหนึ่งสู่ชั่วโม่งหนึ่ง จากเข้าไปเย็น ไปค้ำ จากวันหนึ่งสู่อีกวันหนึ่ง จากวันนี้สู่พรุ่งนี้ จากวันที่ 17 พ.ค. 2561 วันแรกที่เวียดนาม สู่วันนี้ วันที่ 27 พ.ค. 2561 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการสนทนาธรรมที่เวียดนาม

ทุกขณะมากมายนับไม่ถ้วนนั้นก็ผ่านไปด้วยความไม่รู้ลักษณะของเห็น ได้ยิน ... คิดนึก เหมือนที่เป็นมาเนิ่นนานในสังสารวัฏ เหลือไว้แต่ความทรงจำที่เกิดกับจิตทุกขณะ ซึ่งก็ไม่เหมือนกับขณะที่เกิดขึ้นจริงๆ แม้จะได้ยินได้ฟังมานับครั้งไม่ถ้วนว่า เห็นเป็นจิต เกิดขึ้นทำกิจเพียงเห็น เห็นเป็นสิ่งที่มีความจริง เป็นธรรมอย่างหนึ่งที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย ไม่ใช่เราเห็น ก่อนเห็นเราอยู่ที่ไหน? เห็นดับแล้วเราอยู่ที่ไหน? จึงไม่มีเราในเห็น นี่คือความจริงที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้และทรงแสดงไว้ดีแล้ว แต่ผู้ฟังจะฟังด้วยดีหรือไม่ขึ้นขึ้นกับการสะสมความเข้าใจมากน้อยแค่ไหน ถ้ามีความเข้าใจ

พอ สภาพธรรมก็จะปรากฏตามความเป็นจริง ตามที่ทรงแสดงไว้ทุกอย่าง เหมือนอย่างที่เราพระอรหันตสาวกทั้งหลายได้ประจักษ์แจ้งมาแล้วมากมาย จึงต้องฟังธรรมต่อไป พิจารณาต่อไป เริ่มต้นใหม่ทุกครั้งทีลึ้มหัวใจสำคัญของคำสอนว่า ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่เรา ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใคร เป็นไปตามเหตุปัจจัยของธรรมนั้นๆ เกิดแล้วจึงปรากฏเป็นอย่างนั้น แล้วก็ดับไปหมดไป สิ้นไป ไม่กลับมาอีกเลย แม้จะติดข้องมากมายอยากให้เกิดซ้ำอีกบ่อยๆก็ตาม แต่ก็ไม่มีใครสามารถทำได้

ในการสนทนาครั้งนี้มีผู้ฟังติดตามมาจากต่างประเทศหลายคน เช่น คุณสุนทรา ชวนิวซีแลนด์มาจากเมืองไทย คุณวินเซ็นต์ นาน่า ลูกสาว แม็กกี้ เพื่อนจากไต้หวัน ครอบครัวคุณโรเบิร์ต ชวนิวซีแลนด์จากดูไบ พร้อมกับภรรยาญี่ปุ่น ลูกสาว คนโต ลูกชายคนเล็ก และหนูน้อยที่น่าที่เคยเป็นเบบี้น้ำเมื่อครั้งก่อน ท่านอาจารย์ให้เวลาสนทนาพิเศษหลังการบรรยายภาคบ่ายวันละ 1 ชั่วโมงกับคุณโรเบิร์ต เพราะเธออยู่ไกล

ในการสนทนา 3 วันสุดท้ายที่ฮานอย มีผู้ฟังหน้าใหม่ๆ ยังหนุ่มสาวมาฟังอีกหลายคน บางคนยังติดในการกินเจ การเชยวิญญูณบรรพบุรุษในวันสำคัญของเวียดนาม การถือศีล ทำอย่างนี้ อย่างนั้นจะผิดศีลไหม การทำสมาธิ ความเชื่อแบบพุทธมหายานว่า มีที่เก็บกุศลอกุศล ก็ถามปัญหาที่ตัวเองติดข้องให้หายสงสัย ท่านอาจารย์ก็จะนำกลับมาสู่ความจริงของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะนี้ทุกครั้ง จากเรื่องราวที่เป็นบัญญัติมาสู่ปรมัตถธรรม จากสมมติว่าเป็นบุคคลนั้นบุคคลนี้ ทำอย่างนั้นอย่างนี้ ด้วยความเป็นตัวตน มาเป็นสภาพธรรมที่เกิดขึ้นเดี๋ยวนี้เพราะเหตุ

ปัจจัย ที่มีลักษณะจริง ๆ เพียง 3 อย่าง คือ จิต เจตสิก รูป จิตเป็นใหญ่ เป็นประธาน ในการรู้อารมณ์ เป็นสภาพรู้ เจตสิกเป็นสภาพรู้ที่เกิดพร้อมจิต ดับพร้อมจิต รู้อารมณ์เดียวกับจิต ส่วนรูปไม่สามารถรู้อะไรได้เลย แล้วยกตัวอย่างพร้อมกับถามผู้ฟังว่า อะไรเป็นจิต เจตสิก รูป ท่านอาจารย์บอกว่าถ้ามีพื้นฐานมั่นคงว่า ทุกอย่างที่มีจริงเป็น ธรรม เป็นอนัตตาแล้ว ก็สามารถศึกษาด้วยการฟัง การอ่านต่อไปได้ด้วยตนเองโดยไม่ ผิดทาง จึงต้องเตือนบ่อยๆ ว่า สิ่งที่มีจริงเป็นธรรม ไม่ใช่เรา เห็นเป็นเห็น ไม่ใช่เราเห็น

น่าอัศจรรย์ของการสะสมจริง ๆ หลายคนฟังครั้งแรกก็เข้าใจเกิดศรัทธาอย่างมาก บางคนกราบเท้าท่านอาจารย์ที่ทำได้ยินได้ฟังสิ่งที่ไม่เคยได้ยินมาก่อนเลยในชีวิต ตอนจบการสนทนาภาคบ่ายมีตัวแทนกล่าวขอบคุณว่า การได้ฟังธรรมครั้งนี้ทำให้รู้ตัวเองว่า อยู่ในโลกที่มีดสนิทด้วยความไม่รู้อะไรเลย แต่ก็เห็นประโยชน์ของความรู้ที่คณะวิทยากรนำมาแสดงซึ่งจะศึกษาและพิจารณาต่อไป

มีคนมาขอถ่ายภาพเป็นที่ระลึก พร้อมมอบของขวัญให้ท่านอาจารย์ คุณ
เซราห์ คุณโจนาธาน ซึ่งท่านอาจารย์กล่าวตอบว่า ของขวัญที่มีค่าที่สุด คือ ความ
เข้าใจของผู้ฟัง และวิทยาการทุกท่านได้มอบของขวัญที่เป็นซองให้ชมรมบ้านธัมมะ
เวียดนามเพื่อใช้ในการเผยแพร่พระธรรมต่อไป สาธุ สาธุ สาธุ

ขออุทิศส่วนกุศลที่ได้กระทำแล้วในครั้งนี้นำให้ผู้ติดตามอ่านทุกท่าน ขอให้
กุศลที่มีจิตโสมนัสยินดีในกุศลที่พวกเราได้กระทำแล้ว มีท่านอาจารย์ เซราห์ โจ
นาธาน เป็นวิทยากร พี่เต๋า น้องสาวท่านอาจารย์ไปเป็นเพื่อน รศ.สงบ เชื้อทอง
ช่างภาพ คุณยุพินสุชลธาดา คุณมารศรี บุรณะไทย ถ่ายทอดสด คุณวรรณิ์ แซ่โจ้ว
คุณเผ่าทิพย์ มอนแทนดอน คุณเล่าท่านอาจารย์ น้องดีดี กัญญารัตน์ หลานสาวคุณเผ่า
ทิพย์ คุณวรรณิ์ คุณเล่าการถ่ายทอดสดภาคภาษาไทยผ่านยูทูบ แปลโดย พล.อ.ต.หญิง
กาญจนา เชื้อทอง อาจารย์สงบและท่านนภดล สุทธิมสภา รักษาความปลอดภัย คุณ
นวลวรรณ แซ่ไคว่ (โดยการสนับสนุนของคุณชลธิณี สะสมทรัพย์ ที่ตั้งใจจะร่วม
เดินทางมาด้วย แต่เปลี่ยนใจอยู่เมืองไทยเพื่อต้อนรับหลานสาวคนแรก) นำยาเขียวที่
ผลิตเองมาแจกสหายธรรมเวียดนามหลายสิบขวด และคุณยุพิน นวดผ่อนคลายความ
เมื่อยล้าให้ทุกคนที่ต้องการ

คุณจิราภรณ์ ศรีสมุทร ฝ่ายประสานงานระหว่างเวียดนามกับไทย แล้วยังเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารผู้ฟังเวียดนามหลายมื้อ และสุดท้ายบุคคลสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย แม้จะไม่ได้มาด้วย คือคุณวันชัย ภู่งาม ฝ่ายศิลป์ที่ช่วยใส่ภาพที่อาจารย์ส่งไปให้ประกอบเรื่อง ถ้าไม่มีคุณวันชัย คงมีแต่ตัวหนังสือ) เป็นปัจจัยให้ท่านเจริญด้วยกุศลทุกประการ โดยเฉพาะปัญญา ความเข้าใจสภาพธรรมที่กำลังปรากฏขณะนี้ตามปกติตามความเป็นจริง จนกว่าจะถึงที่สุดแห่งทุกข์ด้วยเทอญ